

Javnozdravstveni značaj prometnih nesreća

prim. Ivana Brkić Biloš, dr.med., spec.epid.

Gordan Sarajlić, dr.med., spec.epid.

Služba za epidemiologiju i prevenciju kroničnih nezaraznih bolesti

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

**8. Tjedan sigurnosti cestovnog prometa
13.5.2025.**

Prema podacima *Svjetske zdravstvene organizacije* u prometnim nesrećama u svijetu godišnje:

➤ **1.19 MILIJUNA smrtno stradalih (2021.)**
(oko 3 200 osoba svaki dan)

➤ 50 milijuna ozlijeđenih

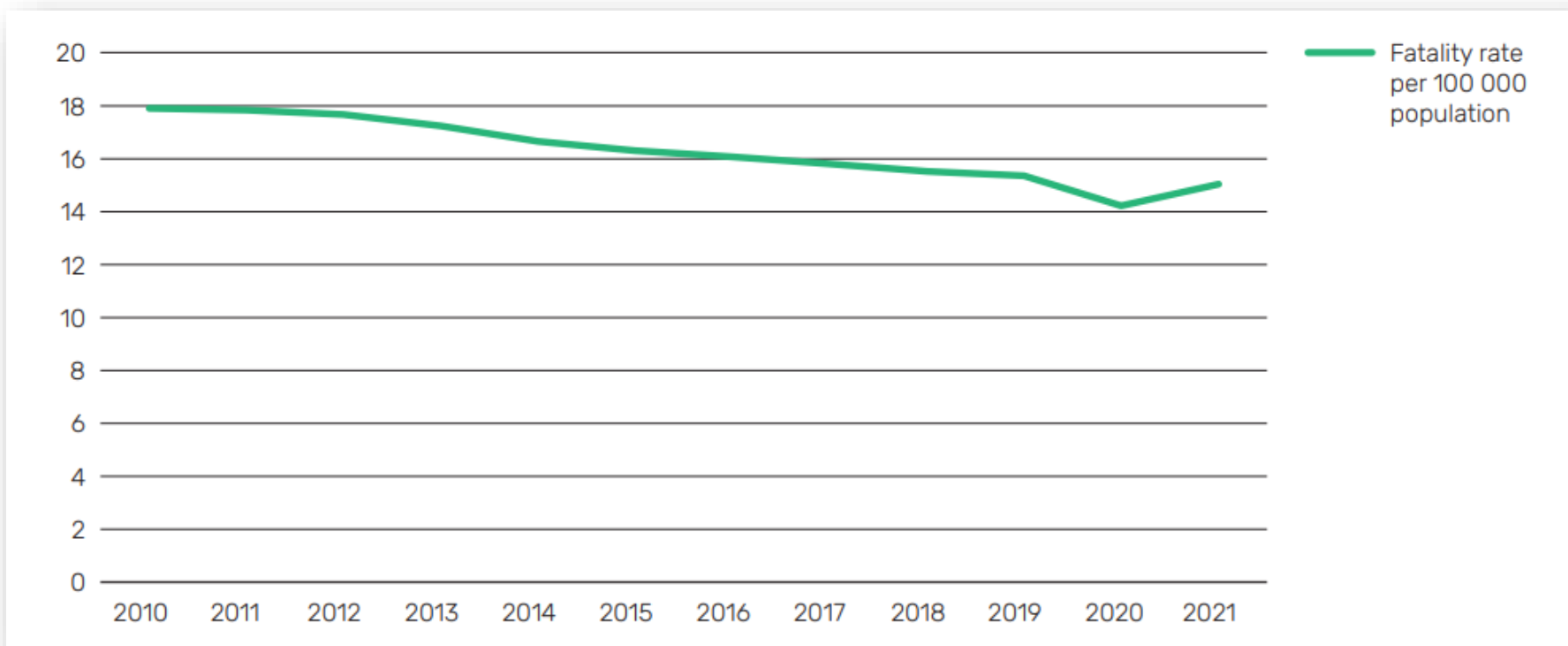

➤ vodeći uzrok smrti u dobi 5-29 godina

Smrtnost od prometnih nesreća u svijetu

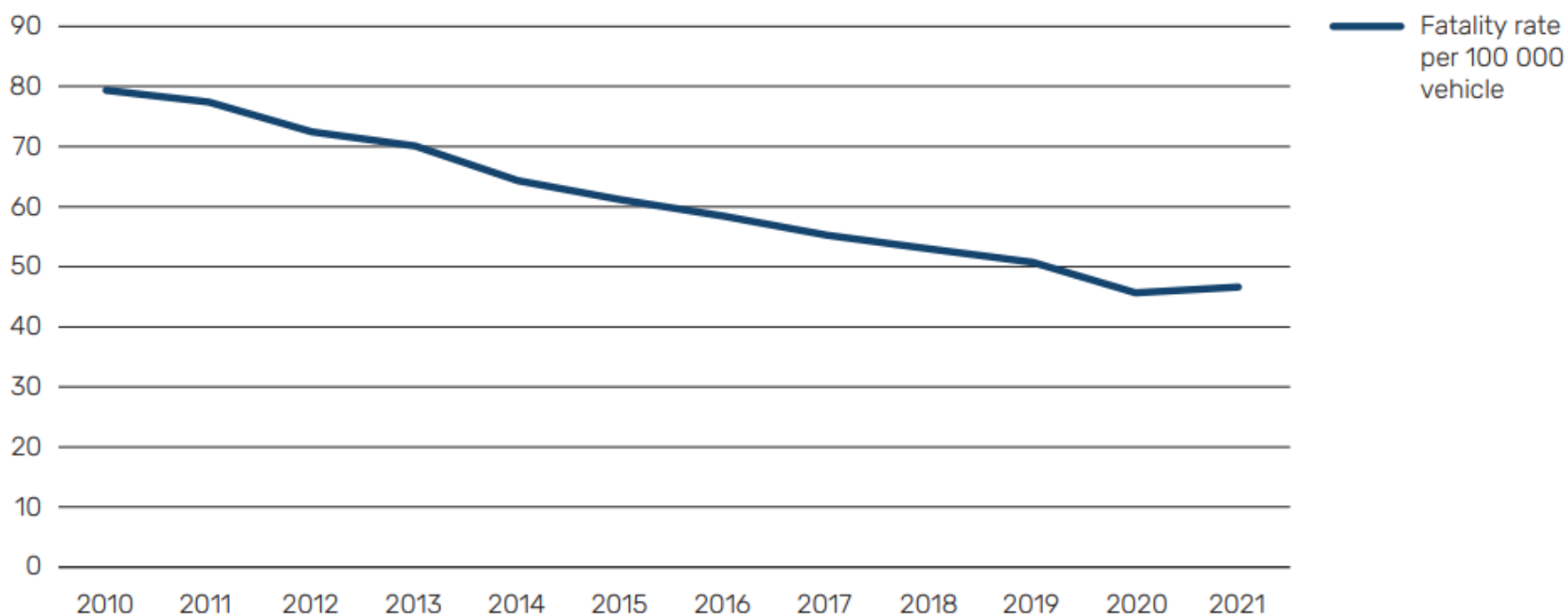
Stopa smrtnosti od prometnih nesreća na 100 000 stanovnika, 2010–2021

Smrtnost od prometnih nesreća u svijetu II

Stopa smrtnosti od prometnih nesreća na 100 000 vozila, 2010–2021

Nakon ovog staviti rang listu uzroka smrti!

Table 1. Leading causes of death, all ages, and ages 5–29 years, 2019

Rank	All ages	Ages 5–29 years
1	Ischaemic heart disease	Road Injury
2	Stroke	Tuberculosis
3	Chronic obstructive pulmonary disease	Diarrhoeal diseases
4	Lower respiratory infections	Interpersonal violence
5	Neonatal conditions	Self-harm
6	Trachea, bronchus, lung cancers	HIV/AIDS
7	Alzheimer’s disease and other dementias	Lower respiratory infections
8	Diarrhoeal diseases	Maternal conditions
9	Diabetes mellitus	Drowning
10	Kidney diseases	Cirrhosis of the liver
11	Cirrhosis of the liver	Malaria
12	Road injury	Meningitis

Source: Adapted from: (11)

*prometne nesreće -
12. vodeći uzrok
smrti u svijetu*

*1. vodeći uzrok smrti
u djece i mladih u
svijetu*

Ciljevi održivog razvoja – Sustainable Development Goals (SDG)

Prometne nesreće u svijetu

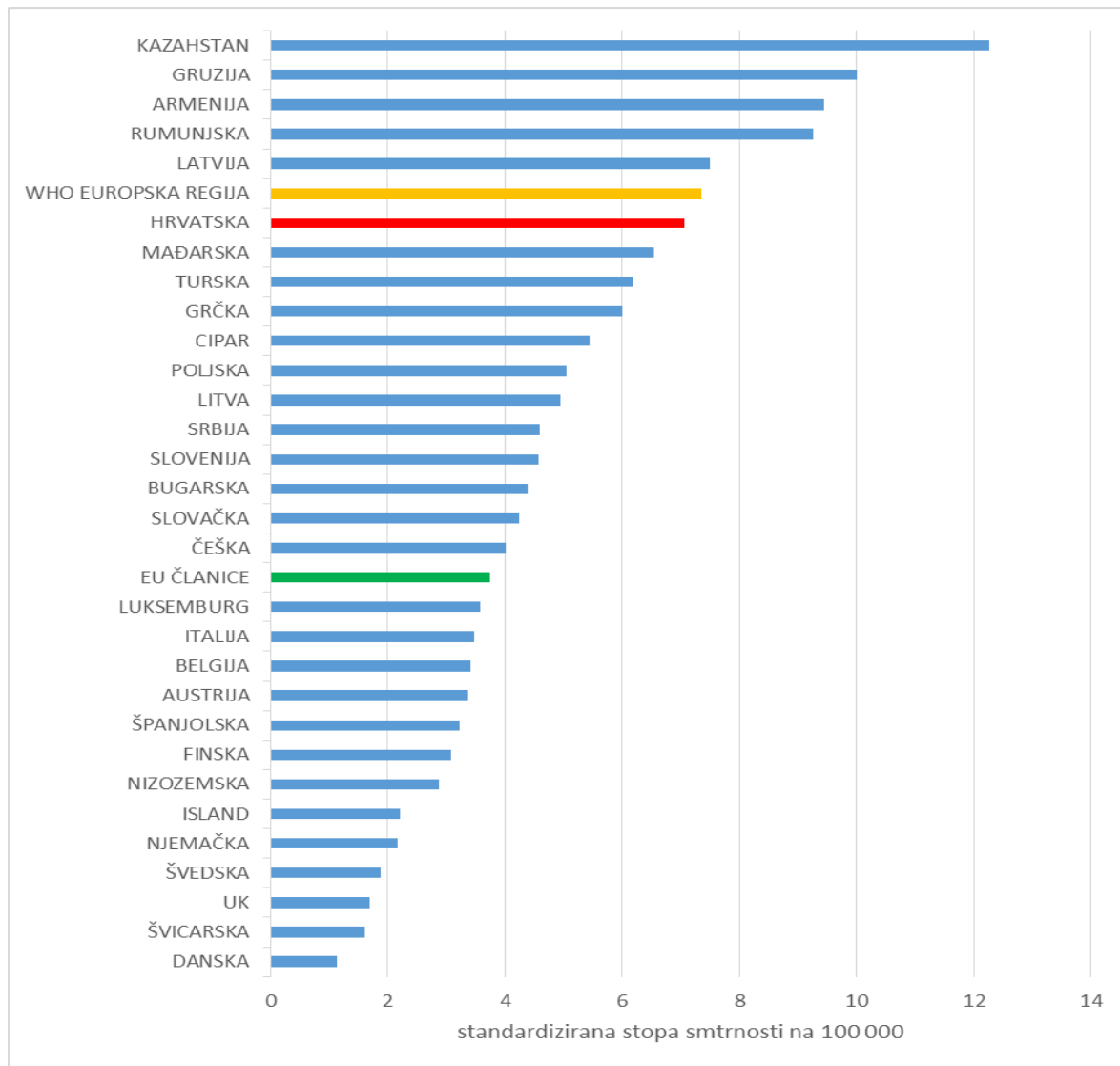

Globalno izvješće o stanju sigurnosti u cestovnom prometu

- SZO – koordinator istraživanja
- provedeno 2008., 2011., 2014., 2017. i 2022. godine (175 država)
- Hrvatska sudjelovala u svih pet istraživanja

Standardizirane stope smrtnosti zbog cestovnih prometnih nesreća u Europi (na 100.000)

**posljednji
dostupni podaci
(za godine
2019.-2022.)**

Izvor: WHO Regional Office for Europe. "SDR, motor vehicle traffic accidents, all ages (deaths per 100 000)." European Health for All Explorer. Pristupljeno 8.5.2025. <https://gateway.euro.who.int>

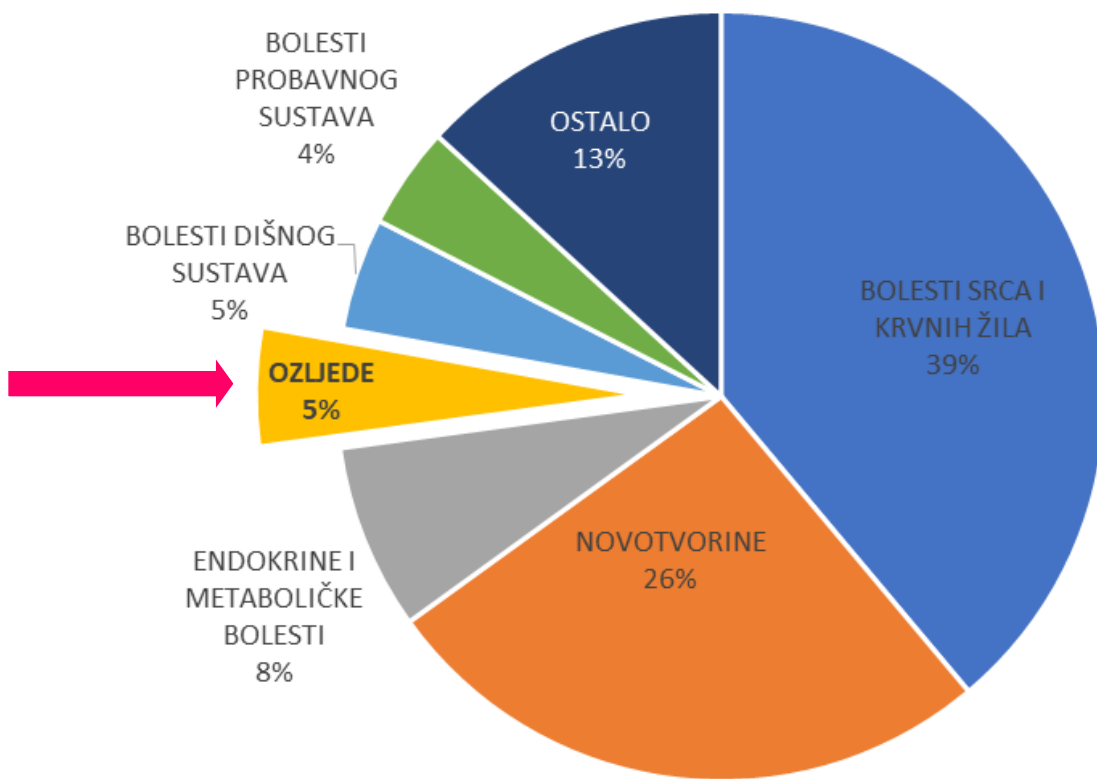

Umrli u Hrvatskoj 2023. godine - vodeće skupine bolesti

prometne nesreće

0,6 % ukupnih smrti

12 % smrti od ozljeda

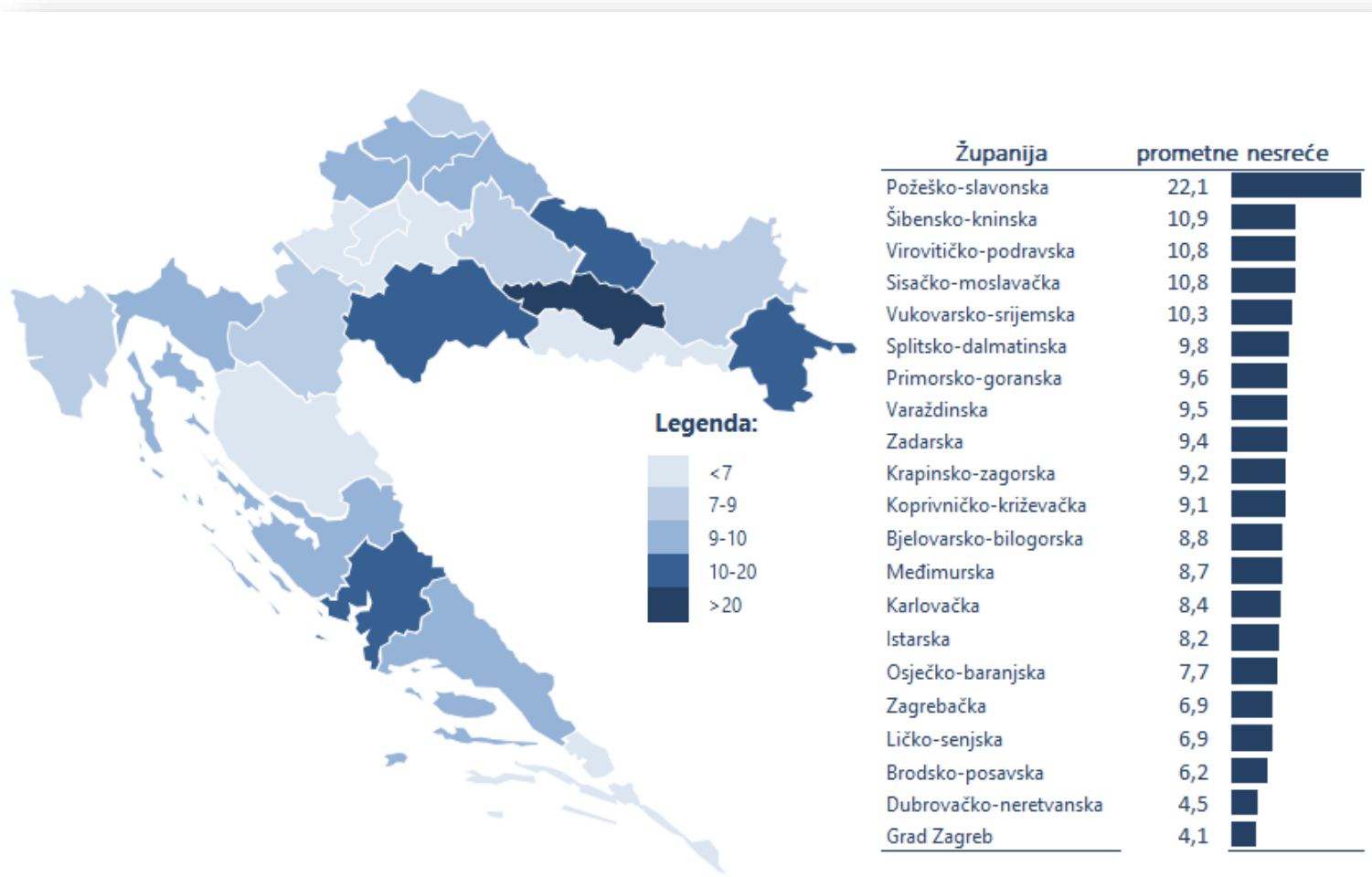
*Zbroj udjela može biti različit od 100% zbog zaokruživanja decimalnih vrijednosti

Izvor podataka: Dokumentacija Državnog zavoda za statistiku

Obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Dobno standardizirana stopa smrtnosti od prometnih nesreća (V01-V99) prema županijama u Hrvatskoj, 2023. godina

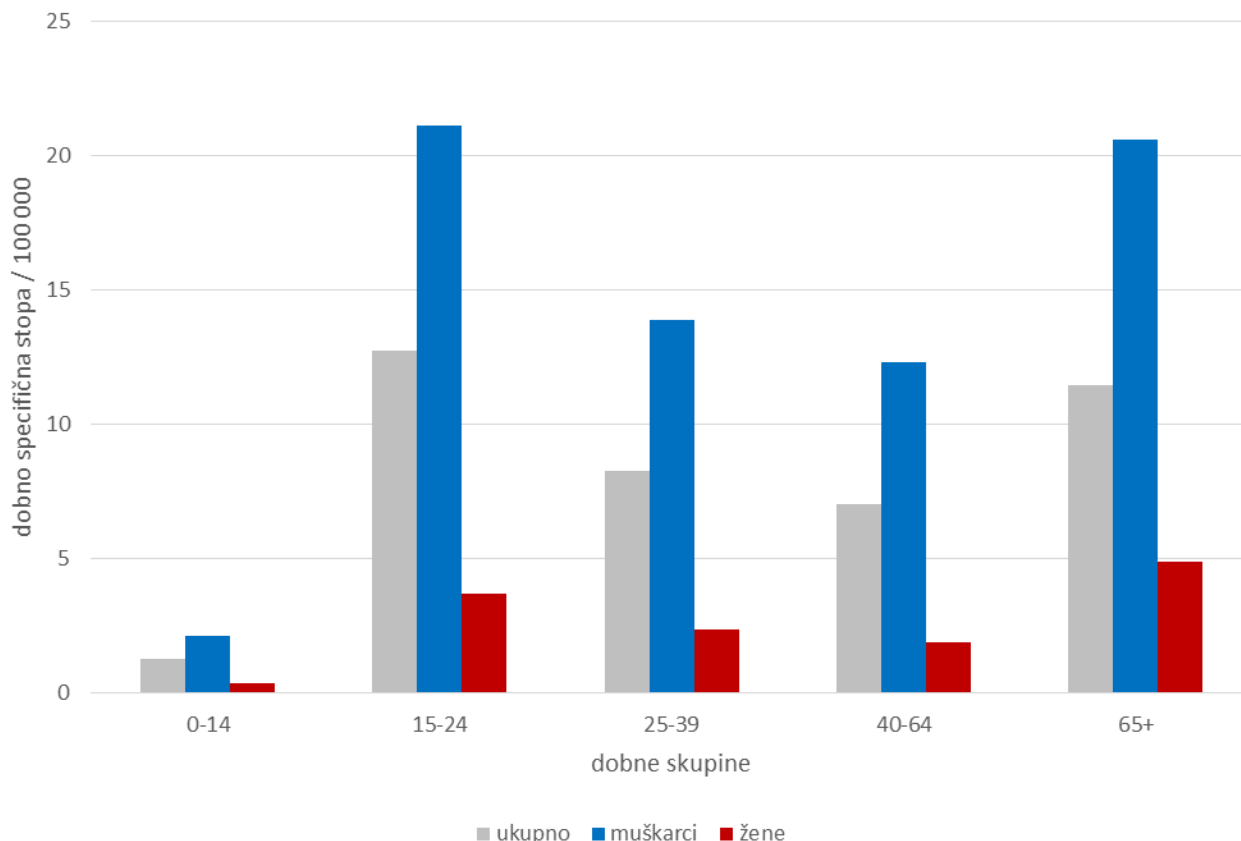

Dobno specifične stope smrtnosti od prometnih nesreća u Hrvatskoj 2023.

Najviše stope smrtnosti zabilježene u dobi 15-24 (12,7/100 000) te kod starijih od 65 godina (11,4/100 000)

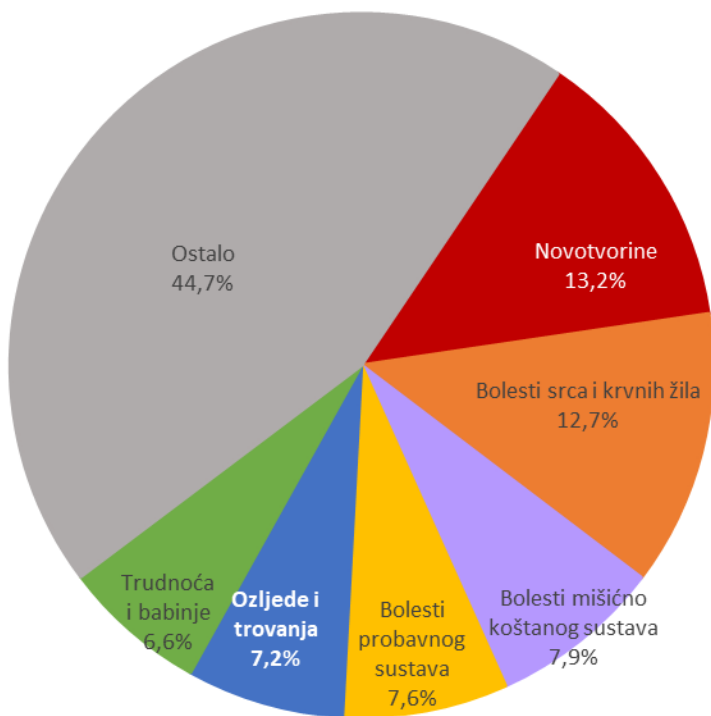
U svim dobnim skupinama stope su značajno veće u muškaraca nego u žena

M:Ž=5:1

Izvor podataka: DZS, obrada HZIJ

Bolnički pobol u 2023. godini

Među uzrocima bolničkog liječenja u 2023. godini **ozljede** se nalaze na petom mjestu s ukupno 45 017 hospitalizacija i udjelom od 7,2 %

Hospitalizacije zbog **prometnih nesreća: 13 933** (31 % u skupini ozljeda; 2,2% u ukupnim hospitalizacijama)

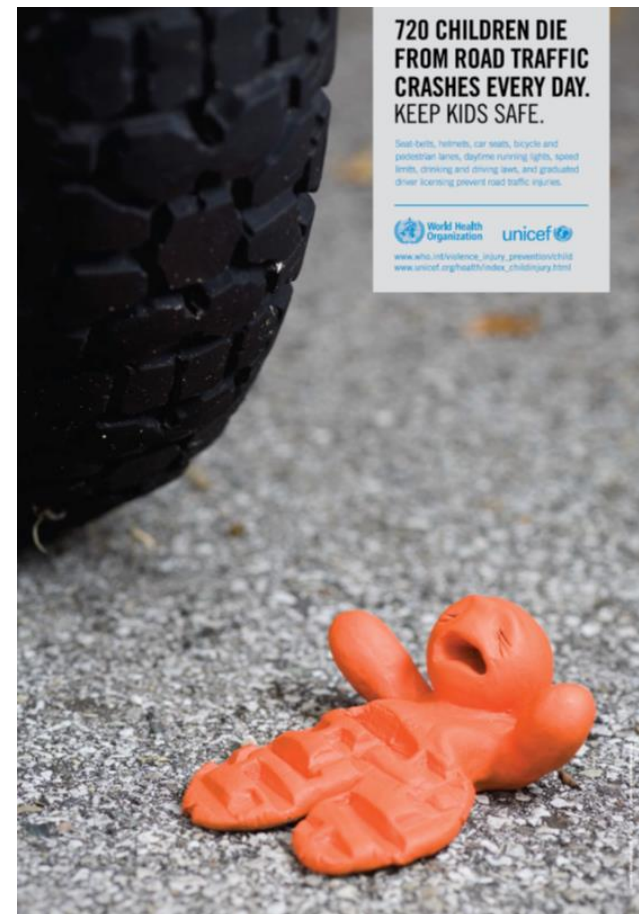
prometne nesreće 2,2%

Prometne nesreće u djece u RH

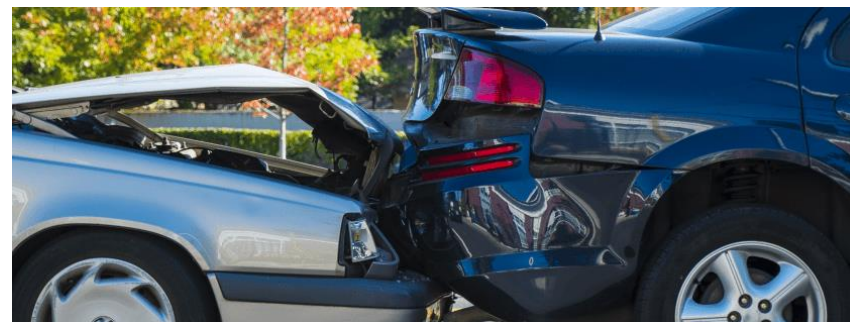
- vodeći uzrok smrtnosti od ozljeda u dobnoj skupini 1-19 godina
- drugi vodeći uzrok hospitalizacija
- najviše stope smrtnosti u skupini 15-19 godina
- trend smanjenja smrtnosti

Rizici

- **Individualni (sudionik u prometu)**
 - muški spol, mlađa dob
 - konzumacija alkohola i droga
 - nedostatak iskustva
 - nekorištenje sigurnosnog pojasa, kacige
 - nepoštivanje brzina...
- **Prometno sredstvo, vozilo**
 - veličina vozila
 - nepostojanje sigurnosne opreme (pojasa)
 - nedovoljni tehnički pregledi...
- **Okolišni**
 - veća gustoća prometa
 - više različitih sudionika u prometu
 - neadekvatne prometnice...

Obilježavanja i kampanje o sigurnosti u prometu na društvenim mrežama i službenoj HZJZ stranici

- Globalni tjedan sigurnosti u cestovnom prometu
- Svjetski dan bicikla
- Ljetna kampanja sigurno u prometu
- Europski tjedan mobilnosti
- Svjetski dan bez automobila
- Nacionalni dan sigurnosti cestovnog prometa
- Svjetski dan sjećanja na žrtve prometnih nesreća
- Kako spriječiti ozljede u zimskim mjesecima

Sigurno sudjelovanje u prometu
Vremenski razdoblje: svaki dan od 1. rujna do 7. listopada 2023.

- Brošura **Sigurno kroz prvu godinu**
Preporuke za prevenciju ozljeda kod djece (0-1 godina)
- **Sigurno kroz rano djetinjstvo**
Preporuke za prevenciju ozljeda kod djece (1-6 godina)

8. Globalni tjedan sigurnosti cestovnog prometa

SAVJETI ZA SIGURNU VOŽNJU BICIKLOM

PRIDRŽAVAJTE SE PROMETNIH PRAVILA

Krećite se biciklističkom stazom u smjeru kretanja.

UVIJEK NOSITE KACIGU

Zaštitna kaciga značajno umanjuje rizik od ozljeda. Osobe mlađe od 16 godina obavezne su nositi kacigu.

BUDITE VIDLJIVI

Nosite reflektirajući prsluk, reflektirajuću odjeću ili reflektirajuću oznaku.

POSEBAN OPREZ AKO VOZITE DJECU

Dijete do osam godina starosti mora sjediti u pravilno postavljenoj sjedalici. Na glavi mora nositi zaštitnu kacigu.

BUDITE PREDVIDLJIVI

Tijekom vožnje ne radite nagle pokrete i signalizirajte svaku promjenu smjera.

NE KORISTITE SLUŠALICE

Zakonom je zabranjeno koristiti slušalice za vrijeme vožnje jer umanjuju mogućnost reagiranja.

PROVJERITE ISPRAVNOST BICIKLA

Prije svake vožnje provjerite ispravnost bicikla te ga redovito održavajte.

SAVJETI ZA SIGURNO KRETANJE PJEŠAKA

HODAJTE NOGOSTUPOM

Krećite se nogostupom ili drugom površinom koja je za to određena. Na cesti na kojoj ne postoji nogostup krećite se što bliže rubu kolnika.

NE ZADRŽAVAJTE SE NA KOLNIKU

Za prijelaz preko kolnika koristite pješačke prijelaze ili pothodnike za pješake. Preko kolnika i biciklističke staze krećite se pažljivo i najkraćim putem. Na cesti izvan naselja krećite se uz lijevi rub kolnika.

BUDITE VIDLJIVI

U uvjetima smanjene vidljivosti nosite reflektirajuću odjeću ili oznaku.

BUDITE OPREZNI PRI KORIŠTENJU JAVNOG PRIJEVOZA

Budite opreznici pri ulasku i izlasku iz vozila javnog prijevoza. Potrudite se biti vidljivi vozačima.

VJEŽBAJTE S DJECOM SIGURNO PRELAZENJE KOLNIKA

Vlastitim primjerom pokazite djetetu kako se ispravno ponašati u prometu i ukažite mu na potencijalne opasnosti.

Streets for Life
#MakeCyclingSafe

Streets for Life
#MakeWalkingSafe